

Varga Miklós
adv.

Tisztelt Lukács Elvtárs!

Az Almási Miklóssal történt megbeszélés alapján fordulok Önhöz, szives elnézését kérve a zavarásért.

Az ELTE Orosz Filológiai Tanszékén dolgozom mint adjunktus, szakterületem a szovjet orosz irodalom története, s főleg az 1917-1934 közötti korszak jelenségeivel foglalkozom, eddigi tanulmányaim közül "A szocialista realizmus fogalom kialakulásának kérdéséhez" címűt emliteném. /Helikon, 1965. 2./.

Jelenleg egy dokumentumgyűjtemény összeállításán dolgozom, melyet a Magvető Könyvkiadó fog megjelentetni az 1969-es évben. A dokumentumkötet célja: átfogó képet adni a magyar olvasónak - mégha erősen szemelvényesített formában is - az 1917-1934 közötti időszak szovjet orosz irodalmi mozgalmáról, bemutatni a személyes jellegű irói vallomásokon kívül az irodalmi csoportok kiáltványait, a különböző kritikai irányzatokat, az irodalompolitika dokumentumait s érzékeltetni valamelyest a társművészetek forradalmát, kellő figyelemben részesítve a realizmusért folyó harc problémáit, valamint a művészet és a társadalom fejlődése szempontjából egyaránt sorsdöntő kérdések /demokratizmus, humanizmus stb./ szerteágazó körét, a korszak morális, politikai, világnézeti kontrasztjait, dilemmáit s mindezt szigorú kronológiai sorrendben, a jelzett időszakon belül 3 periódust különböztetve meg:

1. A lenini időszak /1917-1924/;
2. A proletár irodalom időszaka /1925-1931/;
3. Az egységtörekvések kezdeti időszaka /1932-1934/.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Kb. 500 dokumentumot szeretnék bemutatni, jórészt szemelvényesen, köztük néhányat az akkor Szovjetunióban élő

magyar emigránsok írásaiból is: úgy érzem, nélkülük nem lenne teljes a kép, szerepük - akár pozitív, akár negatív - nem elhanyagolható, mert szervesen benne voltak a szovjet irodalom életében. Szeretném, ha a kötetben kb. 15-20 gépelt oldalnyi terjedelemben Lukács elvtárs is szerepelne egy vagy két olyan írásával, amelyek 1934 előtt vagy 1934-ben s a Szovjetunióban jelentek meg. Én egy Lukács-bibliográfia alapján a "Neue russische Belletristik" c. cikkre gondoltam /Moskauer Rundschau, 1931, ápr. 26/, feltehető, hogy ez a cikk elvi fontosságú s egyszersmind konkrét, mivel azonban semmilyen nyelven sem tudtam megszerezni /Moszkvából máig sem küldték meg!/ Lukács elvtárshoz szeretnék fordulni segítségért és konkrétan a következőket kérném:

1. Legyen szives kb. 1 hetes időtartamra rendelkezésemre bocsátani az említett cikket s ha a cikk nagyon hosszú, kijelölni benne azokat a részeket, melyeket közlésre alkalmasnak talál;

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

2. Szeretném, ha Lukács elvtárs egy olyan /1935-ig megjelent/ anyagot is rendelkezésemre bocsátana /vagy közölné, hogy hol található meg/, amely akár több szemelvény formájában is - a 30-as évek elején már erőteljesen kibontakozó, személyi kultusznak nevezett komplexum egyes riasztó jelenségeire vagy abnormális tünetekre, tényekre figyelmeztet, jelzi a veszélyeket stb. /Azért kérnék egy ilyen anyagot is, mert tulirodalmon és esztétikán, a légkört is érzékeltetni akarom, melyben fejlődött ez az irodalom, másrészt úgy érzem, célszerű lenne egy dokumentummal érzékeltetni, hogy Lukács György - már akkor! - nem az apologetákhoz tartozott, világnézete és moralitása a "személyi kultusszal" nemcsak hogy szinkronban nem volt, hanem a legdöntőbb pontokon szembenállt vele. A szakma-

beliek egyrésze természetesen tudja ezt, én azonban szeretném, ha e kétségtelen tény - egy erre legjobbnak ítélt dokumentummal - szélesebb körök számára is tudatosíthatnánk./

3. Tisztelettel kérem, engedje meg, hogy kb. egy hét múlva telefonon felhívhassam és tegye lehetővé számomra, hogy - egy erre alkalmas időpontban - személyesen is konzultálhassak Önnel.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a volt magyar emigránsok közül a következők fognak még a kötetben szerepelni:

1. Illés Béla: Felszólalás a szovjet írók első kongresszusán /2 oldal/; 2. Hidas Antal: Felszólalás a szovjet írók első kongresszusán /2 oldal/; 3. Mácza János: A Szovjetunió művészete és a szovjet művészek feladatai. Előadás a Kommunista Akadémián 1928-ban /6 oldal/.

Szeretném a kötetet tisztességesen megcsinálni, kb. olyan szellemben, ahogyan Lukács elvtárs ír az utóbbi években az Október utáni korszak szovjet irodalmáról és a szovjet társadalom fejlődésével kapcsolatos probléma-komplexumról /a Belgrádban megjelent cikkel teljes egészében egyetérték!/, nagyon kérem, támogassa célkitűzésemet, ha ezt szükségesnek és lehetségesnek tartja.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Budapest, 1968. szeptember 3.

Tisztelettel

Varga Mihály
/ Varga Mihály
egyetemi adjunktus

Bpest, X., Mádi ut 79.
I.lépcső, I.em.3.
Telefon: 271-528

Telefonon elbeszélve:

Tendern az októberi Partizánokból